

PORTRET

We hadden beide nog niet zo heel lang ons matrozenpakje aan. Freddy als beroeps-militair-muzikant bij de kapel van de Zeemacht, ikzelf als noodgedwongen dienst-klopper die, ten behoeve van de journalistieke continuïteit, veilig naar de Welfaredienst was afgevoerd. « Muzikant » en « Journalist » waren toen eigenlijk nog welwillende eufemismes, want ikzelf had me nog maar pas op de redactie van « De Zeewacht » ingesteld waar ik met veel lef de rubriek « Visserij en Zeevaart » verzorgde en ook wel eens een stukje « Kunst en Ontspanning » mocht plegen. Freddy Feys had als self-mademan te weinig muziekkonservatorium op z'n palmares om tussen de echte muzikanten van de muziekkapel met das en kepi te mogen opstappen. Jarenlang is hij dan ook trommel-op-de-buik bij de kliek gebleven en het is pas na vele jaren zelfstudie en laat konservatorium lopen mét Eerste Prijzen dat hij in de eigenlijke muziekkapel werd opgenomen als volwaardig saxofonist-klarinet.

In al die jaren heeft Freddy echter zijn tijd niet verloren. We zeiden het al : self-mademan in hart en nieren. Afkomstig van de Roeselaarse Nieuwmarkt had hij daar zijn eerste muzikale stappen gezet. Toen reeds met een eerste orkestje. En wanneer hij het plan opvatte om via de Zeemacht een vaste broodwinning aan te gaan die hem niet zou verplichten met naald en garen de Vlaamse wegen op te gaan, zoals zijn maats van de Nieuwmarkt, toen kon het niet anders of het zou via de muziekkapel van de Zeemacht zijn. Intussen had hij in dat matrozenpakje al zijn Fernanda gevonden. En dat was alvast een houvast.

LIEDJES SCHRIJVEN...

MAAR VOOR WIE ?

In de Welfarebibliotheek kwam Freddy zo nu en dan binnenvallen. Was het niet altijd om boeken te halen, dan maar om doodgewoon een praatje te slaan of om onder te duiken voor een al te overdadige « Groet aan de vlag », of het gezamenlijke hart uit te storten over de militaire plagerijen die zelfs in onze lankmoedige Zeemacht wel eens te zwaar kunnen doorwegen.

Zo kwam Freddy mij op zekere dag ook de melodietjes tonen die hij in onbe-waakte ogenblikken had neergepend. Of ik daar geen tekstjes kon op maken ? Natuurlijk kon ik dat. Had ik in mijn Sturm- und -drang-jaren immers geen

poëzie gepleegd waarbij mijn leraar in poësis altijd had gezegd dat hij die op achttien geen gedichten schrijft nooit echt man zou worden ?

Het was alles behalve poëzie. Freddy schreef toen in feite dansmelodietjes, géén liedjes. Hij dacht alleen dat het liedjes waren. Ik zette daar heel romantische karamellenverzen op die klinkt-het-niet-dan-botst-het op die melodietjes moesten gewrongen worden. En ook ik dacht dat het liedjes waren. Ik stuurde ze prompt op naar Will Ferdy die toen nog lang niet in zijn chanson-periode verzeild was en met « Ziede gij me gèren » en andere gewrochten radio en variété teisterde. Ik kreeg de liedjes prompt terug met Will Ferdy zelf bij me thuis : totaal ongeschikt ! Mijn tekstjes moesten eigenlijk iets te vertellen hebben. Met dan de melodie erbij als golf-lengte naar het publiek !.. Zeg zoiets maar tegen Freddy Feys die alleen oren

had naar zijn melodie's en er alleen teksten op dulde omdat liedjes niet altijd op la-la-la kunnen gezongen worden !

Maar kom. We schreven « Zeemans-blues » en Will Ferdy bracht het zelfs op plaat. En ik was amper afgezwaaid of we maakten een eigen orkest met een handvol beginnelingen waarvan sommigen nog nooit voor publiek hadden gestaan. Maar we hadden de geestdrift en de lef van alle neofieten : toen we in « 't Wit Paard » ons allereerste bal aankondigden was het met affiches van anderhalve meter breed en met namen als Ronny Bergs en Gus Endo, waarvan iedereen geloofde dat het muzikale sterren waren die zomaar uit het Grote Niets op aarde waren neergedaald. Uitgerend dan nog in ons bloedeigen Oost-endse Clochemerle.

We hadden ook het geluk van de neofieten : het sympathieke groepje dat ik zomaar « Freddy's Dansorkest » had genoemd had sukses. In « De Zeewacht » hadden we immers een machtig medium, ter beschikking en ook de relaties met andere kollega's-journalisten droegen er heel wat toe bij dat het « Wit Paard » telkens weer bomvol liep met jonge mensen die er op onze vrolijke bals hun eerste danspassen waagden en hun eerste liefde vonden. Maar ook met Oostendenaars en mensen van de buiten die voor hun avondje uit als het ware verslaafd geraakten aan dat vrolijk jong geweld dat zich van meetaf aan vedetten-allures aanmat en zich overmoedig tussen de grote namen uit die vijftigerjaren

FREDDY FEYS : TWINTIG JAAR LIEDJES

wrong, daar zelf in geloofde en er ten slotte in lukte zich een plaatsje in de zon te verwerven.

Het plaatselijke nest van beroepsmuzikanten vuurde gif en vlam. Zij zagen geen kat meer op hun bals en in hun dancings. We namen hen met ons orkest en onze zangers alle wind uit de vleugels en ze mochten nog blij zijn nu en dan eens een zieke in « Freddy's Dansorkest » te mogen vervangen en tussentijd al dat jonge grut hun miskende virtuositeit te kunnen dienstbaar stellen. Het syndikaat der muzikanten kwam tegen ons in actie. Beroepsmuzikanten mochten bij ons niet meer spelen. Ze deden het toch, namen ontslag uit het syndikaat, omdat er bij ons nog een centje te verdienen viel. Het syndikaat verplichtte onze muzikanten een examen af te leggen. Alleen onze pianist ging er aan mee doen. Toen hij de voorgezette muziekjes schitterend had afgehaspeld

en men hem dus zou moeten erkennen, zette men hem een muziekstuk voor dat hij moest zingen. De man zong van nature zo vals als een kat en dus faalde hij.

Maar met al die syndikale perikelen, met het onverhoopt sukses van « Freddy's Dansorkest », met de nieuwe orkestformule die we ons hadden opgebouwd (ergens een combinatie van dansorkest-showorkest-tienersband en familiaal amusementsensemble) was de grote vraag beantwoord die Freddy en ikzelf me bij het schrijven van onze eerste liedjes hadden gesteld : voor wie eigenlijk ? Want we zongen en speelden onze liedjes zelf, in allereerste plaats, maar gekoppeld aan hits van de dag. Zowel in ons eigen Oostende, in « 't Wit Paard », in het Kursaal, in tal van zalen en zaaltjes, op allerhande feesten en feestjes als op tournee in het Vlaamse land bij het dankbaar « boerenpubliek ». In onmo-

gelijke dancings als in Appelsterre waar het orkest bijna drie meter boven het publiek zat als in de vette polderdorpen waar we speelden boven dat zwijnenstal of op de bühne waar de buizenstoof te midden de muzikanten stond. Maar het maakte ons verschrikkelijk populair en onze liedjes ook.

DE VETTE JAREN EN DE BREUK

Het zijn toen ongetwijfeld vette jaren geweest. Met speelkalenders tot 20 optredens per maand, met seizoenen in Blankenberge waar we dagelijks matinee's speelden van elf uur in de voormiddag tot zes in de namiddag en dan 's avonds nog een show tot middernacht. We maakten de allereerste platen met Willy Lustenhouwer. En « Zie je van Brugge, zet je vanachter » zat erbij met op de keerzijde het eerste dialectliedje dat ik samen met Freddy geschreven heb : « Doe ze nog een keer vul madam » dat nog altijd in de volksmond verder leeft. Ik had intussen een eigen platenlabel gesticht. Met eigen studio asjeblijf, waarin al mijn spaarcenten (en ook die van anderen) als sneeuw voor de zon de onoverzichtelijke afgrond insmolten. We maakten de ene plaat na de andere, met steeds nieuwe technische pech, met platenperserijen van grote merken die het kleintje de nek omwroongen door de bassen te forceren, om onze platen steeds opnieuw uit de groeven te doen wippen. Met persing in Nederland, opnamen in Hollandse studio's, met verdelers die op zekere dag met heel onze voorraad platen foetsie waren zonder dat we er een cent van zagen. Met eigenhandige zwervtochten door platenwinkelsland, met onhandige verkoopspijntjes die ons niet lagen. En tenslotte met rode cijfers die niet meer uit te wissen waren en de grondslag legden voor spanningen die op de duur ook tussen mij en Freddy Feys doorwogen.

Wat het precies allemaal geweest is ?.. Och laat ons geen ouwe koeien uit de gracht halen. Van alles en nog wat : misverstanden, verkeerde interpretaties, onbegrip, misplaatste overmoed aan beide kanten, opstokerij en laster... Het zat er allemaal voor een beetje in.

En nadat we Will Tura ontdekt hadden, hem uiteindelijk aan de grote showbizz hadden moeten afstaan en in zijn plaats een Pete Monti ontdekten.. toen kwam de grote breuk. « Freddy's Dansorkest » ging ten onder in de deemstering van slaande ruzie en processen. We schreven nog liedjes maar met andere partners. En we musicerden nog, maar op andere wegen : het duo-Feys-Deensen

«Als men liedjes schrijft moet iedereen ze ook kunnen meezingen» zegt komponist en orkestleider Freddy Feys

vervolg van vorige pagina

was uiteengevallen. Velen vonden het triestig en anderen waren blij. Er was een punt gezet achter Tien Jaar Oostendse Muziek-bizz.

DE LIEDJES ALS VERZOENINGSFAKTOR

En toch zijn het de liedjes die ons weer bij elkaar gebracht hebben. Er gingen een achttal jaren overheen en stilaan hadden we geleerd — zij het dan van ver — elkaar weer goedgedag toe te knikken. We stonden niet meer met getrokken messen tegenover elkaar. We waren ook een beetje minder jong, een beetje minder ontstuimig en ook wel een tikeltje wijzer geworden.

Tot producer Al Van Dam me op zekere dag opbelde. Na het succes van de langspeelplaten « Hier spreekt men Antwerps » en « Hier spreekt men Gents » wou zijn firma ook een plaat « Hier spreekt men Ostends » maken. Maar wat moest er daar op komen?... Ik stelde hem één en ander voor en toen zij Al: « Wel Jo, zoudt gij u dat niet aantrekken? » Intussen was ik al zo'n beetje co-producer geworden bij een ander platenmerk maar die had er geen be-

zwaar tegen dat ik even bij de konkur-
rentie overstapte omdat ze niet zoveel
zagen in (Oostendse) dialektliedjes.
Dus deed ik het maar voor Al Van Dam.

De Lachzaaiers werden aangesproken en ook Pette Sjieke en Tjeppen Krotte (alias Gerard Dangreau en Herman Moerman, de twee bekende figuren uit de Oostendse Revue), Lucy Monti werd erbij betrokken en ook het kinderkoor van Aimée Thonon. En er moesten echte Oostendse liedjes geschreven worden. Bij wie kon ik daarvoor anders terecht komen dan bij Freddy Feys?... Het komponistenduo Feys-Deensen werd prompt hersteld, met nieuwe vriendschapsbanden zelfs, tussen twee mensen die begrepen hadden dat ze voor het scheppen van ongekunstelde en echt zingbare liedjes op elkaar aangewezen waren. Zo ontstond « Hier spreekt men Ostends N°1 » en nu ook « Hier spreekt men Ostends N° 2 ». Met Oostendse liedjes die ongetwijfeld onuitwisbaar tot het Oostendse volksrepertoire zullen gaan behoren. Die nu op plaat of cassette naar Amerika, Canada, Zuid-Afrika of Zuid-Amerika verstuurd worden en ook daar door uitgeweken Oostendenaars met hartstocht worden beluisterd en gezongen.

Maar Freddy wil de muzikale geschiedenis niet in als folklore-komponist. Hij droomde ervan een langspeler te kunnen maken met eigen liedjes die het ook buiten de kuststreek konden bewijzen. Daar voelden Baltic-producers Ke Riema en Ben Gyselinck wel iets voor.

En samen met Freddy schreef ik toen twaalf nummertjes die de ambitie hadden gezellige meezingertjes te zijn, zonder chanson-hi-brow, maar muzikaal en melodisch zo verantwoord dat ze je onweerstaanbaar op de dansvloer brachten en je ze tussendoor het werk nog even nalfloot. Dat werd dan de langspeelplaat « Liedjes op de dansvloer » die deze zomer te Oostende reeds een behoorlijke voorverkoop kende maar die van september af op de Vlaamse markt (en wellicht ook de Hollandse) wordt losgelaten.

De twee Oostendse platen (ongeëvenaarde bestsellers in het rijk van de elpee's) en de langspeler « Liedjes op de dansvloer » zijn voor Freddy Feys (en ook wel een beetje voor mezelf) de bekroning van twintig jaar liedjes schrijven.

Aan de lezers te oordelen of er in de komende twintig jaar nog iets van overblijft.

Voor ons beide is er in elk geval de herinnering aan twintig jaar bewogen, succesvolle, verbeten, verbitterde, verguisde maar steeds weer heroplevende samenwerking.

Tenslotte groeit hieruit wel iets dat meer dan twintig jaar stand houdt...

JO DEENSEN

« Freddy's dansorkest » nu reeds vele jaren geleden, met rechts orkestleider Freddy Feys; links zanger Ronny Bergs; terwijl de akkoord bespeeld werd door Gus Endo die toen ook als charmezanger furore maakte. En aan de gitaar: de door Jo Deensen ontdekte Arthur Blankaert, toen en nu wel beter bekend onder de naam Will Tura!

